

АРХИВСКИ ФОНДОВИ И ЗБИРКИ ВО ДРЖАВНИОТ АРХИВ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА - ОДДЕЛЕНИЕ СТРУМИЦА

Во Државниот архив на Република Македонија - Одделение Струмица од основањето во 1956 година заклучно со 2005 година згрижени се 463 архивски фондови и збирки. Најстарите сочувани документи датираат од 1882 година - во пооделни фондови и збирки, а најновите документи датираат од 2004 година.

Богатството на фондови со кои располага Одделението даваат континуирани податоци за организацијата на властта, управата и јавните служби за периодот 1918-2004 година. Сочувани се архивски фондови и документи за српската управа во Македонија, како и фондови од периодот на НРМ, СРМ и Република Македонија.

Од областа на правосудството, судските фондови нудат податоци за периодот 1945-1994 година.

За воените единици и организации иако во мал обем, сочувана е архивска граѓа од крајот на Народно ослободителната борба за военото подрачје, команда и отсек Струмица.

Сочуваните фондови од областа на просветата, културата и науката пружаат континуирани податоци за периодот од 1929 до 1992 година, при што најголемиот број фондови се од доменот на просветата.

За стопанскиот живот на Струмичкиот регион сочувани се најголем број фондови кои пружаат податоци за периодот 1926 до 2002 година.

Сочуваните фондови од сферата на општествено-политичкото живеење, политичките организации, друштва и здруженија пружаат податоци за периодот од 1921 до 1992 година.

Сочувани се три фонда за верските организации и верските аспекти на живеење за христијанското и муслуманското население кои пружаат податоци за периодот од 1882 до 1946 година.

Сочувани се мал број семејни и лични фондови кои пружаат податоци за периодот од 1815 до 1956 година.

За разни аспекти од животот во Струмичкиот регион формирани се збирки кои пружаат податоци за периодот 1882-1994 година

Во дополнувањето на Водичот на архивски фондови и збирки 1993-2005 година во Одделението Струмица презентирани се податоци за 110 новопреземени архивски фондови.

Од сферата на управата и јавните служби презентирани се податоци за 47 новопреземени - архивски фондови.

Од областа на правосудството преземени се 2 нови фонда.

За просветните, културните и научните установи и организации презентирани се податоци за 15 нови фондови.

Од доменот на стопанството преземени се 28 архивски фондови.

Општествено-политичките партии, друштва и здруженија се застапени со 10 архивски фондови.

Верски организации, преземени се и презентирани се податоци за три фондови, како и податоци за 5 нови збирки.

ОБЈАСНУВАЊЕ И ТОЛКУВАЊЕ НА ЗНАЦИТЕ И КРАТЕНКИТЕ

Водичот на архивски фондови и збирки дава основни податоци за архивите и за архивските фондови што се чуваат во нив.

Податоците за архивските фондови и збирки, дадени се за секој архив посебно.

Пред наведувањето податоци за архивските фондови и збирки на еден архив, дадена е кратка белешка, која по правило содржи основни податоци за Архивот (назив и адреса, време на основањето, развиток, организациска структура, територијална и стварна надлежност, можност за давање технички услуги, услуги во читалната, работно време и сл.), потоа за бројот на архивските фондови и збирки и за општата карактеристика на архивската граѓа, за информативните средства, каталогите и сл.

Податоците што се даваат за секој архивски фонд се состојат од седум елементи:

1. Реден број на архивскиот фонд или збирка;
2. Назив на архивскиот фонд или збирка;
3. Место (седиште) на фондообразувачелот (имател на фондот);
4. Распон на годините на постоењето на фондообразувачелот;
5. Распон на годините на архивската граѓа од фондот или збирката;
6. Количеството архивска граѓа и
7. Среденост на архивскиот фонд или збирка (информативни средства).

Кај семејните и личните фондови и збирки, некои од овие елементи не се застапени (под бр. 3 и 4).

Податоците за сите архивски фондови и збирки, содржински и графички се оформени според единствени правила, според кои е подготвена публикацијата.

1. Реден број на архивскиот фонд или збирка

Сите архивски фондови и збирки во рамките на еден архив се нумерираат со непрекината низа арапски броеви, почнувајќи од број 1.

Заедно со арапскиот број, кој го означува Државниот архив на Република Македонија - Одделението (бројки од 1 до 10), и редниот број на архивскиот фонд или збирка е употребен во индексите како сигнатурата за пронаоѓање на бараниот архивски фонд или збирка во водичот. На пример: 2. 135 = (2. Историски архив Битола, архивски фонд под бр. 135) или 2. 616 (2. Архив на Македонија - Подрачно одделение - Битола, архивски фонд под број 616) итн.

2. Назив на архивскиот фонд или збирка

За назив на архивскиот фонд е земен последниот назив на фондообразувачелот (имателот). Во случај кога архивскиот фонд е познат по некој поранешен назив, даден е и тој назив.

Називите на архивските фондови, независно од тоа дали оригиналниот назив бил на некој друг јазик, се дадени на македонски јазик со големи букви:

ОПШТИНСКА УПРАВА - РАДОВИШ

За скратување на текстот при наведување истородни фондови, тие се наведуваат под заеднички назив (СЕЛСКИ РАБОТНИ ЗАДРУГИ). Под заедничкиот назив е наведен само делот од називот на архивскиот фонд што не е опфатен со заедничкиот назив како и местото/седиштето на фондообразователот. Секој фонд се наведува во нов ред:

СЕЛСКИ РАБОТНИ ЗАДРУГИ

„СТОЈАН МИНЧЕВ“ - АЛИНЦИ
„ЛАЗАР КОЛИШЕВСКИ“ - БЕЛЧЕ
„ЃОРЃИ СУГАРЕВ“ - ВАШАРЕЦА...

3. Место-седиште на фондообразователот

Местото-седиштето на фондообразователот, независно од поранешните називи, се наведува со сегашниот назив, на македонски јазик. Називот на местото е напишан со големи букви, а од називот на архивскиот фонд е одвоен со цртичка:

ОПШТИНСКИ НАРОДЕН ОДБОР - ВИНИЦА

4. Распон на годините на постоење на фондообразователот

Распонот на годините на фондообразователот е наведен во заграда, по називот и местото/седиштето на фондообразователот:

НАРОДЕН ОДБОР НА ОПШТИНА БУКОВО (1952-1955)

Ако фондообразователот сеуште постои и дејствува, завршната година на неговото постоење не се прикажува:

СТОПАНСКА КОМОРА НА МАКЕДОНИЈА - СКОПЈЕ (1962-)

Во случај кога годините на постоењето не се со сигурност утврдени, заместо година се става прашалник (?-1957) или (1947-?)

По распонот на годините на фондообразователот, се става интерпункцијскиот знак точка и запирка (.).

5. Распон на годините на архивската граѓа на фондот или збирката

Податокот за распон на годините на архивската граѓа на фондот или збирка се наведува по податокот за распон на годините на фондообразователот:

**НАРОДЕН ОДБОР НА БИТОЛСКА ОКОЛИЈА - БИТОЛА
(1944-1965); 1944/1965:**

Нецелосната сочуваност на граѓа на фондот се изразува на следните начини:

- Кога недостасуваат почетната или завршната години на граѓата од архивскиот фонд:

ФИНАНСИСКА УПРАВА - ПРИЛЕП (1869-1912); 1882-1910

- Кога недостасуваат одделни години во рамките на распонот на годините:

**СЕЛСКА РАБОТНА ЗАДРУГА - ДИМОНЦЕ (1949-1953); 1949,
1951/1953:**

- Кога архивската граѓа на фондот не е потполно сочувана:

ИСТРАЖЕН СУД - ТЕТОВО (1941-1944); 1942/1944:

За семејните и личните архивски фондови се наведува само распонот на годините на граѓата.

ВЛАХОВ ДИМИТАР 1908/1950:

Кај архивските збирки во распонот на годините на граѓата се наведува периодот кога граѓата настанала на кој таа се однесува, а не периодот кога е формирана збирката:

ЗБИРКА ФЕРМАНИ: 1646/1859:

По податокот за распонот на граничните години на архивската граѓа на фондот или збирка, се става интерпукцијскиот знак две точки (:).

6. Количество на архивската граѓа

Податоците за количеството архивска граѓа се наведуваат по податоците за распонот на годините на граѓата на фондот или збирка.

Количеството се изразува во број на книги, папки и пакети:

кн. = книга
кут. = кутија

Помеѓу податокот за бројот на одделните технички заштитни единици, се става интерпукцијскиот знак запирка (,), а на крајот точка и запирка (;):

ОКОЛИСКА УПРАВА - ГАЛИЧНИК (1915-1918); 1915/1918: кн. 3, кут. 6;

Под податокот за бројот на техничките заштитни единици, се наведува и податокот за количеството граѓа, изразен во должински метри. По овој податок се става интерпукцискиот знак точка (.):

**ОПШТИНСКА УПРАВА - ОРАХ (1915-1918);
1915/1918: кн. 3, кут. 1; 0,2.**

Податоците за количеството граѓа во архивските збирки се даваат во такви единици мерки, кои одговараат на специфичните видови на граѓата во збирките:

ЗБИРКА ГЕОГРАФСКИ КАРТИ, 1023 карти

7. Среденост на архивскиот фонд
или збирка (информативни средства)

Во случај кога архивскиот фонд или збирка е во несредена состојба и не може да се користи за научни и други потреби, се наведува констатацијата „несреден“ односно „несредена“:

**ОПШТИНСКА УПРАВА - СКОПЈЕ (1869-1912); 1869/1912;
кн. 59, кут. 43; 6,1. Несреден.**

Меѓутоа, доколку граѓата на архивскиот фонд или збирка е до одредена мера средена и може да се користи, се наведуваат податоци за средените делови од фондовите/збирките.

За средените и обработените архивски фондови и збирки, за кои во Државниот Архив на Република Македонија се изработени научно-информативни средства (и евидентии што можат да послужат како извор на информации на граѓата), се даваат податоци за тие средства. Податоците се состојат од назив на научно-информативното средство. Најчесто застапените евидентни и научно-информативни средства, наместо нивните целосни називи, се прикажани со следните кратенки:

СИ - сумарен инвентар

АИ - аналитички инвентар

ОП - опис и попис

а.е. - архивски единици

НИС - научно-информативно средство изразено во број на страници напишани на машина.

Содржинските информации што ќе се прикажуваат за фондовите, покрај споменатите кратенки, ќе се однесуваат на историските белешки, регистрите, списоците, информациите, анализите, прегледите и сл, според разни теми.

Ако за еден архивски фонд се изработени повеќе видови информативни средства, помеѓу нив се става интерпукциски знак „точка и запирка“ (;):

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРГОВИЈА И СНАБДУВАЊЕ - СКОПЈЕ
- (1945-1951); 1945-1951: кн.90, кут. 161; 17.9. СИ; Р.

КОСТУРСКИ РЕВОЛУЦИОНЕРЕН РЕОН - КОСТУР
(- 1908); 1900/1903: кут.1; 0.1. АИ.

Податоците за среденоста на фондот и за научно-информационите средства се приклучуваат по податокот за количеството на архивската граѓа.

8. Структура на водичот на архивските фондови и збирки

Водичот на архивските фондови и збирки на Државниот Архив на Република Македонија - Одделение Скопје има три дела:

- A. архивски фондови (освен семејните и личните);
- Б. семејни и лични фондови и
- В. збирки

Архивските фондови и збирки се групирани според гранката на дејноста, групи/подгрупи и периоди, а во согласност со класификациската шема, која служи како основа за распределување на архивските фондови.

Класификациската шема е од структурно-хиерархиски тип, со примена на децимален систем. Се состои од: а) назив на дејноста, групата и подгрупата во гранките и периодот и б) ознаки со букви и бројки (символи), со кои називите се континуирано претставени.

На корисниците на публикацијата им се препорачува пред да пристапат кон барање податоци за архивските фондови и збирки, да ја проучат класификациската шема односно принципите и критериумите врз основа кои е извршено распределување на архивските фондови и збирки и е воспоставен нивниот поредок во водичот.

Водичот на „Архивски фондови и збирки 1993-2005“ ја прикажува состојбата на фондовите и збирките заклучно со 2005 година.

КЛАСИФИКАЦИСКА ШЕМА

А. АРХИВСКИ ФОНДОВИ НА ДРЖАВНИ ОРГАНИ, УСТАНОВИ, ЗДРУЖЕНИЈА, ОРГАНИЗАЦИИ И ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ

1. УПРАВА И ЈАВНИ СЛУЖБИ

- 1.2. Архивски фондови до 1918.
- 1.3. Архивски фондови 1918-1941.
- 1.4. Архивски фондови 1941-1944.
  - 1.4.1. Народноослободителни органи
  - 1.4.2. Окупаторски и квислиншки органи
- 1.5. Архивски фондови по 1944.
- 1.6. Локална самоуправа

Внатре во периодите, фондовите се наведуваат по редослед на нивните територијални и вистински надлежности (од повисоки кон пониски). Архивските фондови од ист ранг се наведуваат по азбучен редослед на местото-седиштето на фондообразувачот.

2. ПРАВОСУДСТВО

- 2.1. Период до 1944 г. и
- 2.2. Период по 1944 г.

Внатре во овие периоди, нивниот редослед е одреден по ранг, а во рамките на еднаков ранг - по азбучен редослед на називите на место-седиштето на фондообразувачот.

3. ВОЕНИ ЕДИНИЦИ, УСТАНОВИ И ОРГАНИЗАЦИИ

- 3.1. Период до 1944
- 3.2. Период по 1944
  - 3.2.1. Народноослободителни единици, установи и организации
  - 3.2.2. Окупаторски единици, установи и организации.

Внатре во периодите (и подгрупите) редоследот е одреден по ранг, односно според организациската структура на војската.

4. ПРОСВЕТНИ, КУЛТУРНИ И НАУЧНИ УСТАНОВИ И ОРГАНИЗАЦИИ

- 4.1. Просветни установи и организации

4.2. Културни установи и организации

4.3. Научни установи и организации

Внатре во подгрупите, редоследот на архивските фондови е одреден според видовите на установите и рангот, а во рамките на рангот - по азбучен редослед на називите на местата-седиштата на фондобразувачите.

5. СОЦИЈАЛНИ И ЗДРАВСТВЕНИ УСТАНОВИ

5.1. Социјални установи

5.2. Здравствени установи

Внатре во подгрупите редоследот и архивските фондови е одреден според видовите на установите и рангот, а во рамките на еднаков ранг - по азбучен редослед на називите на местото-седиштето на фондобразувачите.

6. СТОПАНСТВО И БАНКАРСТВО

6.1. Период до 1944 г.

6.1.1. Банки и парични заводи

6.1.2. Стопански здруженија

6.1.3. Стопански претпријатија

6.1.3.1. Индустриско и рударство

6.1.3.2. Земјоделие и шумарство

6.1.3.3. Трговија, угостителство и туризам

6.1.3.4. Сообраќај

6.1.3.5. Останати

6.1.4. Занаетчичество

6.1.5. Задруги

6.1.6. Останато

6.2. Период по 1944

6.2.1. Банки и парични заводи

6.2.2. Стопански здруженија

6.2.3. Стопански претпријатија

6.2.3.1. Индустриско и рударство

6.2.3.2. Земјоделие и шумарство

6.2.3.3. Трговија, угостителство и туризам

6.2.3.4. Сообраќај

6.2.3.5. Останати

6.2.4. Занаетчичество

6.2.5. Задруги

6.2.6. Останато

Внатре во групите и во подгрупите редоследот на архивските фондови е одреден по азбучен редослед на називите на местата-седиштата на фондообразувачите.

7. ОПШТЕСТВЕНО-ПОЛИТИЧКИ ОРГАНИЗАЦИИ ПОЛИТИЧКИ ПАРТИИ, ДРУШТВА И ЗДРУЖЕНИЈА

7.1. Политички и општествено-политички организации

7.1.1. Напредни политички и општествено-политички организации

7.1.2. Граѓански и други

7.2. Сталешки корпорации

7.3. Хуманитарни друштва

7.4. Културно-просветни друштва

7.5. Уметнички друштва и здруженија

7.6. Спортски друштва и здруженија

7.7. Останато

7.8. Невладини организации

Редоследот на архивските фондови внатре во подгрупите е одреден по видови и ранг, а потоа по азбучен редослед на називите на местата-седиштата на фондообразувачите.

8. ВЕРСКИ ОРГАНИЗАЦИИ

8.1. Источна православна црква

8.1.1. Грчка црква во Македонија

8.1.2. Бугарска егзархија во Македонија

8.1.3. Српска православна црква во Македонија

8.1.4. Македонска православна црква

8.2. Исламска верска заедница во Македонија

8.3. Евангелистичко-методистичка црква.

Во рамките на подгрупите редоследот на архивските фондови е одреден според рангот, а во рамките на истиот ранг - по азбучен редослед на називите на местата-седиштата на фондообразувачите.

9. ОСТАНАТО

Б. СЕМЕЈНИ И ЛИЧНИ ФОНДОВИ

1. Семејни фондови

2. Лични фондови

Архивските фондови се наведени по азбучен редослед на презимињата на фондообразувачите на семејните и лични фондови.

В. ЗБИРКИ

ИСТОРИЈАТ НА ДРЖАВНИОТ АРХИВ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА - ОДДЕЛЕНИЕ СТРУМИЦА

Државен архив на Република Македонија - Одделение Струмица, ул. „27 Март“ бр. 2, п. фах 85, 2400 Струмица, тел./факс 034/322-083, работно време од 08:00 до 16:00 часот.

Одделението располага со читална, со работно време од 10:00 до 15:00 ч. Истражувачите можат да користат услуги за ксерокскопирање на архивска граѓа.

За почетни активности на планот за собирање на архивски материјал пред формирањето на Архивот нема податоци. Но од Летописната книга на Градски историски архив се дознава дека на семинарот кој го одржува Државната архива на НРМ - Скопје од 01.10.1954 година до 01.03.1956 година од страна на Градскиот народен одбор Струмица е испратена Митрова Драгица која го завршува курсот и во Градскиот народен одбор Струмица ги пренесува можностите за оформување на една научно-истражувачка установа која ќе има за цел собирање, средување и публикување на архивска граѓа.

Историскиот архив - Струмица е основан од Народниот одбор на Општина Струмица со решение бр. 6702 од 18.04.1956 год. со назив Градски историски архив во град Струмица. Архивот започнал со работа на 01.05.1956 година.

Под името Градски историски архив - Струмица делува до 1962 година кога со решение на Градски народен одбор Струмица број 01-6979/1 од 27.10.1962 год. гоменува називот во Историски архив - Струмица.

Со Законот за архивска граѓа („Сл. весник на СРМ“ бр. 36/90) Историски архив Струмица се трансформира во Подрачно одделение, како организациона единица на единствената управна организација Архив на Македонија - Скопје.

Со Законот за архивска граѓа од 1999 година, Историскиот архив Струмица се трансформира во Подрачно одделение, како организациона единица на единствената организација Архив на Македонија, без промени во територијална надлежност се до 2001 година, а од 2001 година како Одделение на Државниот архив на Република Македонија.

Последна промена во територијалната надлежност на Одделението Струмица настанува во 2001 година, кога со Одлука на Архивот на Република Македонија, собранијата на општина Берово и Пехчево се под надлежност на Одделението Струмица.

По формирање на Архивот немал сопствени простории. Службениците биле сместени во канцеларијата на Советот за просвета во зградата на Народниот одбор на општина Струмица на ул. „Маршал Тито“ каде се наоѓа до 01.02.1957 година. Во 1957 година Архивот се всели во зграда на ул. „Јосиф Јосифовски - Свештарот“ бб во која се наоѓаше и библиотеката. Зградата воопшто не одговараше на намената и со тоа беше решен само проблемот за

посебен простор . Располагаше со едно депо, една работна просторија и ходник кој по потреба го користеше како прифатно депо. Архивот располагаше со 57 m^2 корисна површина. Во оваа зграда Архивот остана до 1963 година.

Во октомври 1963 година Архивот е преместен на ул. „Солунска“ бр. 2. Вкупната површина на зградата изнесува $130,75\text{ m}^2$ од кои три работни простории со површина од $45,80\text{ m}^2$ и две депоа со површина од $47,25\text{ m}^2$. Во него Архивот е сместен до крајот на 1981 година.

Со Одлука бр. 03-127/1 од 28.12.1981 год. на СИЗ за култура - Струмица Архивот е сместен во зградата на ул. „27 Март“ бр. 2 заедно со Завод музеј Струмица каде и денес се наоѓа. Зградата е од цврст материјал и градена 1934 година со вкупна површина од 533 m^2 .

Подрачното одделение Струмица располага со вкупно 328 m^2 корисна површина од кои 184 m^2 е сместувачки простор - две депоа. Опремени се со полици во должина од 850 м. За заштита на архивската граѓа се обезбедени метални сандаци (50) и архивски кутии.

Територијалната надлежност на Архивот била дефинирана со основачките акти. Имено со решението за формирање на Градскиот историски архив - Струмица од страна на Народниот одбор на Општина Струмица бр. 6702 од 18.04.1956 год. се констатира дека Архивот има надлежност на подрачјето на градот Струмица.

Со решението бр. 01-8979/1 од 27.10.1962 год. за промена на името на архивот во Исторски архив Струмица се менува и неговата територијална надлежност - со што архивот делува на подрачјето на некогашна Струмичка околија т.с. на општините Струмица, Радовиш, Ново Село и Босилово.

Со одлука на Собранието на Радовиш во 1967 година престанува надлежността на Исторскиот архив Струмица над подрачјето на Радовиш која оттогаш е под надлежност на Историскиот архив Штип, така што сега Архивот делува само на територијата на струмичка општина.

Од 1991 година Одделението Штип организационо е поставено во состав на Државниот архив на Република Македонија и се состои од:

- раководител на Одделението;
- Одделение за инспекциски надзор;
- Одделение за заштита на архивска граѓа кај имателите и средување и обработка на архивска граѓа;
- Одделение за заштита на архивската граѓа - депо со информативна служба;
- Одделение за општи работи.

СРЕДЕНИ И ОБРАБОТЕНИ АРХИВСКИ ФОНДОВИ - ЗБИРКИ ОБЈАВЕНИ ВО ВОДИЧИТЕ ОД 1982 И 1994 ГОДИНА

1. УПРАВА И ЈАВНИ СЛУЖБИ

1.4 АРХИВСКИ ФОНДОВИ 1941-1944

1.4.2 Окупаторски и квислиншки органи

3. СТРУМИЧКО АДМИНИСТРАТИВНО ШУМАРСТВО - СТРУМИЦА (1941-1944); 1941-1944: куќ. 1; 0,1. АИ а.е. 20, листови 274, НИС 8 срп.

Историјата на фондообразованието:

Околиското шумарство е основано 1941 година од бугарската окупаторска власт и било под Струмичката околиска управа на чело со околиски агроном. Задача на шумарството била да се следи развојот на шумските насади, грижа за планска сеча на шумите, пошумување и сл. Територијалната надлежност на Струмичкото административно шумарство се протега на општините Попчево, Босилово, Муртино, Василево, Ново Село, Валандово и Дојран. Престанало да работи во 1944 година со капитулацијата на Бугарија.

Содржински податоци за архивската граѓа:

Записници од Комисија за назначување од Министерството за земјоделие и државни имоти - Софија, разни прегледи и списоци на селски и државни шуми, цновници на шумски производи и др.

Архивската граѓа е на бугарски јазик.

1.5 АРХИВСКИ ФОНДОВИ ОД 1944

НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛНИ ОДБОРИ

212. (269) ОКРУЖЕН НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛЕН ОДБОР - СТРУМИЦА (1945); 1945: кн. 1, куќ. 1; 0,1. АИ а.е. 82, листови 155, НИС 15 срп.

Историјата на фондообразованието:

Окружните народноослободителни одбори се основаат со Решението на Президиумот на АСНОМ од 06.08.1944 година за поделба на Македонија на области, околии и општини на територијата на Македонија. Покрај обласните

народноослободителни одбори (4 одбори), се формираат и околиски народноослободителни одбори.

На 22.01.1945 година Президиумот на АСНОМ носи Повелба за Првата административно-територијална поделба на Македонија на окрузи, меѓу кои е и Струмичкиот округ кој ги опфаќа Струмица, Берово и Валандово (архивската граѓа на Окружниот народноослободителен одбор Струмица е издвоена како посебна целина). Окружните народноослободителни одбори егзистираат до 21 ноември 1945 година, до донесување на Уредбата за определување на бројот и територијалните подрачја на окрузите и околиите.

Зачетоците за основање на народната власт одат напоредно со развојот на оружената борба. Нивните почетоци датираат од 1942 година со создавањето на првите слободни територии во Македонија, а поинтензивно се основаат од почетокот на 1944 година.

Содржински податоци за архивската граѓа:

Седнична архивска граѓа, записници од одржани седници на Окружниот народноослободителен одбор; извештај за состојбата на властта во округот, наредби, информации, известувања, билтени, прегледи, списоци и сл.

Сочувани се записници и извештаи од Управата за народни имоти.

Архивската граѓа е на македонски јазик.

7. ОКОЛИСКИ НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛЕН ОДБОР - СТРУМИЦА (1944-1945); 1944-1945: куќ. 2; 0,2. АИ а.е. 318, листови 719, НИС 41 спр.

Историјата на фондообразованието:

Околиските народноослободителни одбори се основаат со Решението на Президиумот на АСНОМ од 06.08.1944 година за поделба на Македонија на области, околии и општини на територијата на Македонија. Покрај обласните народноослободителни одбори (4 одбори), се формираат и околиски народноослободителни одбори. На територијата што е под надлежност на Одделението Струмица дејствуваат околиските народноослободителни одбори Струмица, Радовиш и Берово.

Со Решението на Президиумот на АСНОМ од 21 октомври 1944 година (село Горно Врановци-Велешко) за поделба на Македонија на области и одредување на рангот на одделни градови, Македонија е поделена на три области: Скопска, Битолска и Штипска, со истото решение се укинува Кичевско-дебарската област.

На 22.02.1945 година Президиумот на АСНОМ донесе одлука за распишување избори за селски (градски и реонски) и околиски НОО во Федерална Македонија¹. На 31.03.1945 година Президиумот на АСНОМ донесе правила за устројството на народноослободителните одбори²:

- Правилник за устројството на околиските НОО;
- Правилник за устројството на Скопскиот градски НОО и
- Правилник за устројството на општинските НОО.

¹ "Сл. весник на Федерална Македонија" бр. 2 од 23 февруари 1945 год.

² "Сл. весник на Федерална Македонија" бр. 4 од 9 април 1945 год.

Организиската поставеност на околоските НОО опфаќа:

- Пленум;

- Извршен одбор, кој го сочинуваат Претседателството и началниците на одделите; Претседателството го сочинуваат претседателот, потпретседателот и секретарот; во Извршниот одбор се формираат Секретаријат и оддели: управен, судски, стопански, технички, соопштителен-сообраќаен, просветен, пропаганден, здравствен, социјален и административен. По преименувањето на Президиумот на АСНОМ во Президиум на Народното собрание на АСНОМ во Народно собрание (16 април 1945) народноослободителните одбори го менуваат својот назив во народни одбори.

(Историјата се однесува за сите околоски народноослободителни одбори).

Архивската граѓа е на македонски јазик.

9. НАРОДЕН ОДБОР НА ОПШТИНА - БОСИЛОВО (1952-1962);

**1952-1962: кн. 60, куќ. 26; 3,8. АИ и СИ а.е. 3212,
лиштови 11408, НИС 120 срп.**

**- ОПШТИНСКИ НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛЕН ОДБОР -
БОСИЛОВО (1944-1945); 1944-1945: куќ. 1; 0,1. АИ а.е. 61,
лиштови 124, НИС 11 срп.**

**- НАРОДЕН ОДБОР НА ОПШТИНА - БОСИЛОВО (1952-1962);
1952-1962: кн. 60, куќ. 27; 3,9. АИ и СИ а.е. 3273,
лиштови 11532, НИС 131 срп.**

Историјата на фондообразованието:

Градските (општински народноослободителни одбори) дејствуваат и работат во согласност со законските прописи за работа на околоските народноослободителни одбори, при што нивните надлежности се протегаат на територијата на градовите, односно општините.

Организиската поставеност на градските (општински) НОО е следна: Пленум, Извршен одбор, кој го сочинуваат Претседателството и началниците на одделите. Претседателството го сочинуваат претседателот, потпретседателот и секретарот. Во Извршниот одбор влегуваат и раководителите на одделите: управен, соопштителен-сообраќаен, стопански, пропагандно-просветен, социјално-здравствен, судски и административен оддел.

(Историјата се однесува за сите општински народноослободителни одбори)

Содржински податоци за архивската граѓа:

Записници од работата на НОО; списоци на борци загинати во војната, на бегалци населени во општините, на бројот на домаќинства и жители; списоци на занаетчии и земјоделци; списоци на крупен и ситен добиток; извештаи за индустриски, занаетчиски претпријатија и кооперации, за собирање даноци од алкохолни пијалоци и други производи.

Прегледи на загинати борци, на политички затвореници, на лица тероризирани од бугарскиот окупатор, на опожарени и изгорени села во

војната; прегледи на фамилии на паднати борци; на движен и недвижен верски имот; на децата од училишна возраст во врска со почнувањето на работата на училиштата; на даночни обврзници; прегледи на засеани површини со земјоделски култури; за болести на земјоделски култури; за лекување воени инвалиди; прегледи на „воени богаташи“.

Списоци на лица вработени во општините; преписка со повисоките и пониските органи на власта; преписка со Комисијата на военото подрачје Струмица и сл.

(*Содржинскиот податоци се однесуваат за сите оштински народноослободителни одбори.*)

Архивската грава е на македонски јазик.

12. ОПШТИНСКИ НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛЕН ОДБОР

**- МУРТИНО (1944-1945); 1944-1945: куќ. 1; 0,1. АИ а.е. 32,
лишкови 135, НИС 6 срп.**

6. ОКРУЖЕН НАРОДЕН ОДБОР - СТРУМИЦА 1945; 1945:

кн. 4, куќ. 5; 0,58. АИ а.е. 841, лишкови 2083, НИС 92 срп.

Историјата на фондообразованието:

На 22.01.1945 година Президиумот на АСНОМ носи Повелба за привремена административна поделба на Федералната единица Македонија, на окрузи. Со член 1 од оваа Повелба Федералната единица Македонија, до дефинитивната поделба, која ќе биде донесена со Закон, се дели на 7 (седум) окрузи со седиште во: Скопје, Куманово, Штип, Струмица, Велес, Битола и Охрид.

На 06.02.1945 година Президиумот на АСНОМ донесе Повелба за привремена поделба на Македонија на 8 (осум) окрузи со седиште во: Скопје, Куманово, Штип, Струмица, Велес, Прилеп, Битола и Охрид.

Под надлежност на Окружниот народен одбор Струмица со чести територијални измени делуваат народните одбори на Струмица, Валандово, Берово, Пехчево и Радовиш.

Содржинскиот податоци на архивската грава:

Записници од одржани седници на Окружниот народен одбор, извештаи за работата на Окружниот народен одбор, планови, прегледи, списоци, одлуки, наредби, решенија, буџети; списоци на ученици што учеле гимназија во Бугарија; Правилник и упатство за работа на Одборот на управата за народни имоти. Сочувана е документација од Окружната воена комисија.

Архивската грава е на македонски јазик.

МЕСНИ НАРОДНИ ОДБОРИ

15. - АНГЕЛЦИ (1945-1953); 1945-1953:
кн. 6, куќ. 1; 0,22. СИ а.е. 115, листови 311, НИС 2 спр.

Историјата на фондообразованието:

Месните народни одбори се формирани во 1945 година врз основа на Уредбата за определување на бројот, територијалните подрачја и седиштата на околиските и месните народни одбори, донесена од Министерскиот совет на Федерална Македонија на 21 ноември 1945 година („Службен весник на ФМ“ бр. 24/45 год.). Со Уредбата се укинати општинските народни одбори, а на нивното место и на местото на поранешните НОО се формираат месни народни одбори. Месните народни одбори се реорганизираат во општински народни одбори врз основа на Законот за поделба на НРМ на околии, градови, градски општини и општини, Законот за спроведување на реорганизацијата на народните одбори и Законот за народните одбори на општините³.

Во 1945 година на подрачјето на Струмичката околија егзистираат 57 месни народни одбори, во 1947 нивниот број се сведува на 99 и во 1950 на 40.

(Историјата се однесува за сите месни народни одбори)

Организациска структура:

Пленум на Месниот народен одбор и Извршен одбор составен од претседател, секретар и еден одборник.

Содржински податоци за архивската граѓа:

Архивската граѓа содржи податоци за: помагањето на НО војска со храна и облека, организирањето исхрана на населението, воведувањето задолжителен откуп на сите земјоделски производи; поправката на патиштата, мостовите и зградите на семејствата на паднатите борци, податоци за бројот на крупен и ситен добиток и за површините засеани со земјоделски производи; планирањето на производството со разни култури и нормирањето на цените на земјоделските производи; формирањето и работата на аграрните комисии и експропријацијата на имоти; отворањето аналфабетски и општообразовни курсеви; помошта во формирањето на селските работни задруги; отворањето читалишта и библиотеки и записници и седнични материјали од одржаните седници на пленумите и одборите, на извршните одбори и на комисиите; на тие седници најмногу се третирани прашањата за формирањето селски земјоделски задруги, спроведувањето на есенските сеидби, собирањето и сместувањето на добиточната храна.

(Содржинските податоци се однесуваат на сите месни народни одбори)

Архивската граѓа е на македонски јазик (од бр. 15 до 74).

16. - БАДИЛЕН (1945-1952); 1946-1951:
куќ. 1; 0,01. СИ а.е. 73, листови 75, НИС 1 спр.

---

³ „Службен весник на НРМ“ бр. 13/52

17. - **БАЈКОВО** (1945-1953); 1945-1953:
куш. 1; 0,54. СИ а.е. 132, листови 348, НИС 2 срп.
18. - **БАНИЦА** (1945-1953); 1946-1953:
куш. 1; 0,5. СИ а.е. 146, листови 299, НИС 2 срп.
19. - **БАЊСКО** (1945-1949); 1945-1949:
куш. 1; 0,1. СИ а.е. 244, листови 542, НИС 3 срп.
21. - **БЕЛОТИНО** (1945-1952); 1945-1946:
куш. 1; 0,1. СИ а.е. 6, листови 35, НИС 1 срп.
22. - **БОРИЕВО** (1946-1951); 1946-1951:
куш. 1; 0,1. СИ а.е. 68, листови 92, НИС 1 срп.
23. - **БОРИСОВО** 1946; 1946:
куш. 1; 0,1. СИ а.е. 2, листови 15, НИС 1 срп.
24. - **БОСИЛОВО** (1945-1952); 1945-1952:
куш. 2; 0,36. СИ а.е. 316, листови 1033, НИС 2 срп.
25. - **ВАСИЛЕВО** (1945-1953); 1945-1953:
куш. 1; 0,34. СИ а.е. 104, листови 555, НИС 3 срп.
26. - **ВЕЉУСА** (1945-1953); 1945-1953:
куш. 1; 0,34. СИ а.е. 244, листови 542, НИС 3 срп.
27. - **ВИСОКА МАALA** (1945-1950); 1945-1950:
куш. 1; 0,1. СИ а.е. 13, листови 32, НИС 1 срп.
28. - **ВЛАДЕВЦИ** (1946-1951); 1946-1951:
куш. 1; 0,1. СИ а.е. 12, листови 53, НИС 1 срп.
29. - **ГАБРОВО** (1945-1952); 1945-1950:
куш. 1; 0,1. СИ а.е. 5, листови 8, НИС 1 срп.

30. - **ГЕЧЕРЛИ (1946-1952); 1946-1952:**
куш. 1; 0,1. СИ а.е. 17, листови 22, НИС 1 ср.
31. - **ГРАДСКО БАЛДОВЦИ (1945-1952);**
1945-1952: кн. 1, куш. 1; 0,12. СИ а.е. 110, листови 179, НИС 1 ср.
32. - **ГРАДОШОРЦИ (1945-1952); 1945-1952:**
куш. 1; 0,1. СИ а.е. 47, листови 50, НИС 1 ср.
33. - **ДАБИЉА (1945-1953); 1945-1952:**
кн. 21, куш. 1; 0,52. СИ а.е. 82, листови 386, НИС 3 ср.
34. - **ДОБРАШИНЦИ (1945-1952); 1945-1952:**
кн. 16, куш. 1; 0,42. СИ а.е. 106, листови 356, НИС 4 ср.
35. - **ДОБРЕЈЦИ (1945-1952); 1945-1952:**
куш. 1; 0,1. СИ а.е. 9, листови 9, НИС 1 ср.
36. - **ДОРЛОМБОС (- 1946); 1946:**
куш. 1; 0,1. СИ а.е. 37, листови 68, НИС 1 ср.
37. - **ДРАЖЕВО (1946-1952); 1946-1952:**
куш 1; 0,1. СИ а.е. 6, листови 10, НИС 1 ср.
38. - **ДРВОШ (1945-1951); 1946-1951:**
куш. 1; 0,1. СИ а.е. 7, листови 38, НИС 1 ср.
39. - **ЕДНОКУЌЕВО (1946-1951); 1946-1951:**
куш. 1; 0,1. СИ а.е. 11, листови 58, НИС 1 ср.
40. - **ЗЛЕШЕВО (1945-1950); 1945-1950:**
куш. 1; 0,1. СИ а.е. 2, листови 7, НИС 1 ср.
41. - **ИЛОВИЦА (1945-1953); 1945-1953:**
куш. 1; 0,1. СИ а.е. 94, листови 217, НИС 2 ср.

42. - **КОЛЕШИНО (1946-1948); 1946-1948:**
кн. 18, куф. 1; 0,46. СИ а.е. 5, листови 8, НИС 1 спр.

43. - **КОСТУРИНО (1945-1952); 1945-1952:**
кн. 34, куф. 1; 0,78. СИ а.е. 328, листови 582, НИС 2 спр.

44. - **КУКЛИШ (1945-1952); 1945-1952:**
кн. 23, куф. 2; 0,66. СИ а.е. 320, листови 785, НИС 4 спр.

45. - **МЕМЕШЛИ (1945-1953); 1945-1953:**
куф. 1; 0,1. СИ а.е. 10, листови 84, НИС 1 спр.

210. (208) - **МОКРИЕВО (1945-1952); 1945-1952:**
кн. 34, куф. 1; 0,78. СИ а.е. 189, листови 323, НИС 3 спр.

46. - **МОКРИНО (1945-1949); 1945-1949:**
кн. 2, куф. 1; 0,14. СИ а.е. 11, листови 56, НИС 1 спр.

47. - **МОНОСПИТОВО (1945-1952); 1945-1952:**
кн. 15, куф. 1; 0,4. СИ а.е. 139, листови 307, НИС 5 спр.

48. - **МУРТИНО (1945-1952); 1945-1952:**
кн. 15, куф. 1; 0,4. СИ а.е. 242, листови 683, НИС 2 спр.

49. - **НИВИЧИНО (1945-1952); 1945-1946:**
кн. 3, куф. 1, 0,16. СИ а.е. 30, листови 139, НИС 1 спр.

50. - **НОВА МААЛА (1945-1950); 1945-1950:**
кн. 7, куф. 1; 0,24. СИ а.е. 193, листови 358, НИС 4 спр.

51. - **НОВО СЕЛО (1945-1953); 1945-1953:**
куф. 20, куф. 3; 0,7. СИ а.е. 448, листови 1.416, НИС 5 спр.

52. - **ОРМАНЛИ (1945-1952); 1945-1952:**
куф. 1; 0,1. СИ а.е. 31, листови 70, НИС 1 спр.

53. - **ПЕТРАЛИНЦИ (1945-1952); 1946-1953:**
кн. 12, кућ. 1; 0,34. СИ а.е. 197, листови 471, НИС 2 срп.
55. - **ПОПЧЕВО (1945-1952); 1945-1952:**
кн. 50, кућ. 1; 1,1. СИ а.е. 186, листови 335, НИС 2 срп.
56. - **ПРОСЕНИКОВО (1945-1952); 1945-1952:**
кн. 13, кућ. 1; 0,36. СИ а.е. 160, листови 286, НИС 2 срп.
57. - **РАБОРЦИ (1945-1952); 1945-1974:**
кућ. 1; 0,1. СИ а.е. 30, листови 31, НИС 1 срп.
58. - **РИЧ (1945-1952); 1945-1952:**
кн. 11, кућ. 1; 0,32. СИ а.е. 101, листови 192, НИС 2 срп.
59. - **РОБОВО (1945-1950); 1945-1950:**
кн. 1, кућ. 1; 0,12. СИ а.е. 119, листови 227, НИС 2 срп.
60. - **САЧЕВО (1946-1948); 1946-1948:**
кућ. 1; 0,1. СИ а.е. 9, листови 10, НИС 1 срп.
61. - **СВИДОВИЦА (1946-1951); 1946-1951:**
кн. 8, кућ. 1; 0,26. СИ а.е. 38, листови 66, НИС 1 срп.
62. - **СЕДЛАРЦИ (1945-1952); 1946:**
кућ. 1; 0,1. СИ а.е. 3, листови 4, НИС 1 срп.
63. - **СЕКИРНИК (1945-1953); 1945-1953:**
кн. 1, кућ. 1; 0,12. СИ а.е. 9, листови 43, НИС 1 срп.
64. - **СМОЛАРИ (1945-1952); 1945-1952:**
кн. 14, кућ. 1; 0,38. СИ а.е. 217, листови 473, НИС 3 срп.
66. - **СТАРО КОЊАРЕВО (1945-1952);
1946-1951:** кн. 1, кућ. 1; 0,12. СИ а.е. 149, листови 184, НИС 1 срп.

67. - **СТИНИК (1945-1952); 1945-1952:**

кн. 6, куќ. 1; 0,22. СИ а.е. 207, листови 362, НИС 2 срп.

68. - **СУШЕВО (1945-1952); 1945-1952:**

кн. 2, куќ. 1; 0,14. СИ а.е. 93, листови 139, НИС 1 срп.

69. - **СУШИЦА (1945-1952); 1945-1952:**

кн. 11, куќ. 1; 0,32. СИ а.е. 128, листови 340, НИС 2 срп.

70. - **ТРИБИЧИНО (1946-1951); 1946-1951:**

кн. 6, куќ. 1; 0,32. СИ а.е. 53, листови 113, НИС 1 срп.

71. - **ТУРНОВО (1945-1952); 1945-1952:**

кн. 1, куќ. 1; 0,12. СИ а.е. 119, листови 264, НИС 4 срп.

72. - **ЧАНАКЛИ (1946-1947); 1946-1947:**

кн. 2, куќ. 1; 0,14. СИ а.е. 41, листови 151, НИС 1 срп.

73. - **ЧЕПЕЛИ (1945-1953); 1945-1953:**

кн. 21, куќ. 1; 0,52. СИ а.е. 28, листови 117, НИС 1 срп.

74. - **ШТУКА (1945-1949); 1945-1949:**

куќ. 1; 0,1. СИ а.е. 2, листови 5, НИС 1 срп.

4. ПРОСВЕТНИ И КУЛТУРНИ УСТАНОВИ

4.1. ПРОСВЕТНИ УСТАНОВИ

78. **ЖЕНСКО СТРУЧНО ДОМАЌИНСКО УЧИЛИШТЕ - СТРУМИЦА**

(1929-1961); 1929-1961: кн. 79, куќ. 4; 1,98. АИ (СИ) а.е. 1081,
листови 2233, НИС 96 срп.

Историјата на фондообразовацелото:

Училиштето е формирало 1920 год. под назив „Женска занатска школа“ со петгодишна настава. Освен стручните се изучувале и општообразовни предмети. Во 1945 год. училиштето е обновено како низко стручно училиште во

траење од две години. По извесен прекин во 1953 година училиштето повторно започнува со работа. Од стручните предмети се изучувале кросње, шисње, везење, готвење и др.

Содржински податоци за архивската граѓа:

Седнични материјали, записници од седници на наставничкиот совет и на просветно-домаќинското друштво; анализи за работењето и искуствата на училишниот одбор; записници од испитните комисии и од работните состаноци, извештаи за работењето на училиштето (текстуални, статистички и табеларни); решенија за назначување и отпуштање од работа и свидетелства на ученици.

Архивската граѓа е на бугарски, српски и македонски јазик.

6. СТОПАНСТВО И БАНКАРСТВО

ГРАДЕЖНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА

104. ГРАДЕЖНО ПРЕТПРИЈАТИЕ „БЕЛ КАМЕН“ - СТРУМИЦА

(1947-1965); 1947-1956: кн. 13, кум. 15; 1,76. СИ а.е. 332,
лиштови 9041, НИС 48 срп.

Историјата на фондообразованието:

Градежното претпријатие „Бел камен“ - Струмица е формирано од Градскиот народен одбор на Струмица во 1948 год. под назив „Производително претпријатие Бел камен“. Задача на претпријатието е снабдување на стопански организации и поединци со градежни материјали (вар, тули и керамиди). Од 01.05.1952 год. претпријатието ја проширува својата дејност и освен со производство на градежни материјали започнува да се занимава и со изградба на висока и ниска градба, при што го менува и називот во Градежно претпријатие „Бел камен“ - Струмица. Во 1954 година по донесеното решение од Народниот одбор на Струмица (бр. 127) регистрирано е во Окружниот стопански суд во Штип со цитираната регистрација претпријатието станува исклучиво градежно претпријатие.

Содржински податоци за архивската граѓа:

Записници од седници на Управниот одбор, Работничкиот совет и разни комисии во врска со усвојување на тарифни правилници, извештаи за работа, бруто билански извршни сметки,

Анализи за работата на претпријатието, договори за купопродажба, акти од работни односи и исплатни листи.

Архивската граѓа е на македонски јазик.

7. ОПШТЕСТВЕНО-ПОЛИТИЧКИ ОРГАНИЗАЦИИ, ДРУШТВА И ЗДРУЖЕНИЈА

7.1. ПОЛИТИЧКИ И ОПШТЕСТВЕНО-ПОЛИТИЧКИ ОРГАНИЗАЦИИ

7.1.1. Напредни политички и општествено политички организации

183. ОПШТИНСКИ КОМИТЕТ НА ССРНМ - СТРУМИЦА (1952-1990);

**1952-1990: кн. 11, куф. 38; 0,6. АИ а.е. 626, листови 4942,
НИС 271 срп. и СИ а.е. 388, листови 14613, НИС 64 срп.**

Историјата на фондообразованието:

Организацијата на Социалистичкиот сојуз претставува општествено-политичка организација за организирање на основните социалистички сили за решавање на сложени општествено-политички проблеми во социалистичката изградба на земјата.

За време на војната и по НОВ, дејствува како НОФ и претставува масовна - политичка организација која во своите редови ги обединува сите прогресивни и антифашистички сили, сите слоеви на народот без разлика на националност, вера и пол. Преку НОФ кој работел врз широка платформа, можеле да дојдат до израз стремежите и желбите на народот за изградба на земјата.

Програмата на НОФ како масовна, сенародна и политичка организација имала разновиден карактер: политички, стопански и културно-просветен. Главна преокупација во работата на НОФ во 1945 година биле изборите за НОО-ри. НОФ одржува конференции со широките народни маси за разјаснување на карактерот на изборите. Конференции биле одржани на сите нивоа - селски, општински, градски, околиски. Најзначајна програмска содржина претставувало стопанството - пролетната сеидба, снабдувањето на населението, формирање работни бригади за Војводина. Под раководство на НФ формирани се сеидбени фондови со кои раководеле посебни комисии. Сеидбата била сфатена не само како работа на земјоделците, туку како општонародна работа.

Издигнувањето на културно-просветното ниво на народот е исто така значајна програмска задача на НОФ. Организирал конференции, семинари, алфабетски курсеви, народни универзитети. Во соработка со АФЖ и НОМСМ одржуval семинари за учителите во селата. Организирал, прослави, годишнина, манифестации, натпревари меѓу работниците.

НОФ спроведувајќи ја својата програма успеал да создаде единство кај народот. Со реорганизациите и административните територијални поделби на Македонија и Социалистичкиот сојуз го менува своето име.

Содржински податоци за архивската граѓа:

Седничен материјал од ОО на ССРНМ; Општински изборни конференции; Редовни седници на ОО; Проширенопленарни седници на ОО; Седници на Секретаријатот; Седници на Извршниот одбор; Седници на Надзорниот одбор на ОО; Записници од комисиите на ОО; Материјали од Активот на жените; Планови, програми, извештаи, анализи, информации, списоци, прегледи; Материјали од основните организации по селата.

Архивската граѓа е на македонски јазик.

7.4. КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНИ ДРУШТВА

**188. КУЛТУРНО - ПРОСВЕТНО ДРУШТВО „РЕЉА - КРИЛАТИЦА“ -
СТРУМИЦА (1927-1941); 1927-1941: кн.1, кум.1; 0,12. АИ а.е. 144,
лиштени 376, НИС 23 спр.**

Историјата на фондообразованието:

Културно-просветното друштво „Реља - Крилатица“ е формирано во 1927 година. Целта на друштвото е подигање на просветниот и културниот живот во Струмица преку хорови, оркестри, предавања и сл. При друштвото се формирани музичка, драмска и секција „Народен универзитет“. Управниот одбор го сочинуваат претседател, потпретседател, секретар, благајник, библиотекар и 5 останати членови. Надзорниот одбор се состои од претседател, потпретседател и 3 членови. Судот на честа се состои од претседател и 2 члена. Со секциите раководат началници. Во 1938 година кон друштвото се приклучуваат секцијата Есперанто и група студенти. Друштвото престанало да работи на 24.02.1941 год.

Содржински податоци за архивската граѓа:

Седнични материјали и записници од одржани седници на УО, од годишни собранија и од надзорниот одбор; извештаи од годишни собранија за бројот на секции и нивната работа, за финансиското работење, за работата на хорот, администрацијата, надзорниот одбор и есперанто секцијата; правила за формирањето, целите и задачите на друштвото; програми за прослави, списоци на членови, и списи во врска со понуди за хороводители, за одржани приредби во градот и околијата, за подигање црква во Љубљана и за одржаните предавања на Народниот универзитет.

Архивската граѓа е на српски јазик.

Б. СЕМЕЈНИ И ЛИЧНИ ФОНДОВИ

198. БРАЌА ЂОСЕВИ - СТРУМИЦА (1921-1931); 1921-1931: кн.3, куќ.1; 0,07. АИ а.е. 211, листови 233, НИС 18 спр.

Историјата на фондообразовањето:

Браќата Ѓосеви од Струмица уште во 1908 година почнале да се занимаваат со трговија. Со отварањето на дуќанот за мешовита трговија од страна на постариот брат Васил. Од 1913 година во трговијата се вклучува и неговиот брат Јосиф. Од 1925 година браќата во трговската дејност работат одвоеено се до 1945 година. Работат со голем број соработници и деловни партнери.

Содржински податоци на архивската граѓа:

Преписка за добиена роба, побарувања - требувања на роба, расписи за добиена и испратена роба, фактури, товарни листи, ценовници, реклами материјали и др.

Архивската граѓа е на српски и бугарски јазик.

199. ИВАН К. ТУЦАРОВ - СТРУМИЦА (1928-1946); 1928-1946: кн. 50, куќ. 3; 1,1. АИ а.е. 1863, листови 2392, НИС 83 спр.

Историјата на фондообразовањето:

Иван Туцаров е роден 1883 година во Дојран. По доселувањето во Струмица започнал да се занимава со мешовита трговија. Во работата му помага синот Коста и неговиот роднина Ристо Ричлиев. Од 1920 до 1941 година се занимава со снабдување храна за воени потреби. Зачленет е во општото трговско здружение „Дојранчанец“ од 1921 година. Престанал со работа во 1946 година по извршената национализација.

Архивската граѓа е на српски и бугарски јазик.

**ПРЕГЛЕД
НА АРХИВСКИТЕ ФОНДОВИ И ЗВИРКИ ВО ДРЖАВНИОТ
АРХИВ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА - ОДДЕЛЕНИЕ СТРУМИЦА
1993 - 2005 ГОДИНА**

**А. АРХИВСКИ ФОНДОВИ НА ДРЖАВНИТЕ ОРГАНИ,
УСТАНОВИ, ЗДРУЖЕНИЈА, ОРГАНИЗАЦИИ И
ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ**

1. УПРАВА И ЈАВНИ СЛУЖБИ

1.3. АРХИВСКИ ФОНДОВИ 1918-1941

**354. (445) СРЕЗ МАЛЕШЕВСКИ - БЕРОВО; (1918-1938); 1918/1938:
кн. 12, куќ. 2; 1. Несреден.**

**355. (446) СРЕЗ ЦАРЕВОСЕЛСКИ - ЦАРЕВО СЕЛО (ДЕЛЧЕВО);
(1935-1938); 1935/1938: куќ. 1; 0,1. Несреден.**

Историјата на фондообразованието:

По завршување на Првата светска војна со Версајскиот мировен договор Вардарскиот дел од Македонија влегува во состав на Кралството на Србите, Хрватите и Словенците. Уредувањето на власта, управата и административното работење се карактеризираат со сите белези на уставна парламентарна монархија, организирана како бирократска полициска држава во која првенствено биле заштитени интересите на кралот и буржоазијата.

Административно-територијалната поделба на Кралството СХС (Југославија), а во негови рамки и на Вардарскиот дел на Македонија помеѓу двете светски војни може да се подели на три периоди.

Во периодот од 1918 до 1922 година Вардарскиот дел на Македонија е поделен на 7 окрузи - Скопски, Тетовски, Тиквешки, Охридски, Кумановски, Брегалнички и Битолски. Во рамките на овие седум окрузи формирани се 31 околија (срезови).

Во Брегалничкиот округ формирани се 6 околии (срезови) во чии рамки делуваат 43 општини. Во Малешевската околија со седиште во Берово делуваат 4 општини, а во Царевоселска околија со седиште во Царево Село (Делчево) делуваат 5 општини.

Во периодот од 1922 до 1929 година Вардарскиот дел на Македонија е поделен на 3 области - Скопска, Битолска и Брегалничка. Во рамките на овие три области формирани се 29 околии (срезови).

Во Брегалничката област формирани се 6 околии (срезови) во чии рамки делуваат 43 општини. Во Малешевската околија со седиште во Берово

делуваат 4 општини, а во Царевоселска околија со седиште во Царево Село (Делчево) делуваат 4 општини.

Во периодот од 1929 до 1941 година Вардарскиот дел на Македонија е поделен на 3 окрузи - Скопски, Битолски и Брегалнички. Во рамките на овие три округа формирани се 28 околии (срезови).

Во рамките на Малешевската околија формирани се 4 општини, во рамките на Струмичката околија - 6 општини а во рамките на Царевоселската околија - 3 општини.

Архивската граѓа е на српски јазик.

1.4. АРХИВСКИ ФОНДОВИ 1941-1944

1.4.1. Народноослободителни органи

356. (398) ОКОЛИСКИ НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛЕН ОДБОР

- БЕРОВО; (1944-1945); 1944/1945: куќ. 1; 0,1. АИ и СИ а.е. 132,
листови 212, НИС 21 спр.

357. (390) ОКОЛИСКИ НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛЕН ОДБОР

СТРУМИЦА (1944-1945); 1944-1945: куќ. 2; 0,2. АИ а.е. 318,
листови 719, НИС 41 спр.

Историјата на фондообразованието:

Околиските народноослободителни одбори се основаат со Решението на Президиумот на АСНОМ од 6.8.1944 година (село Рамно, Кумановско) за поделба на Македонија на области, околии и општини на територијата на Македонија покрај обласните народноослободителни одбори (4 одбори) се формираат и околиски народноослободителни одбори. На територијата што е под надлежност на Одделението Струмица дејствуваат околиските народноослободителни одбори Струмица, Валандово, Берово, Пехчево и Радовиш.

На 22.1.1945 година Президиумот на АСНОМ носи Повелба за Првата административно-територијална поделба на Македонија на окрузи меѓу кој е и Струмичкиот округ (архивска граѓа на Окружниот народноослободителен одбор Струмица е издвоена како посебна целина). Околиските народноослободителни одбори егзистираат до 21 ноември 1945 година до донесување на Уредбата за определување на бројот и територијалните подрачја на окрузите и околиите.

Зачетоците за основање на почетоците на народната власт одат напоредно со развојот на оружената борба. Нивните почетоци датираат од 1942 година со создавањето на првите слободни територии во Македонија, а поинтензивно се основаат од почетокот на 1944 година.

На 22.2.1945 година Президиумот на АСНОМ донел одлука за расписување избори за селски (градски и реонски) и околиски НОО во Федерална Македонија.⁴ На 31.3.1945 година Президиумот на АСНОМ донесол правилници за устројство на народноослободителните одбори⁵:

- Правилник за устројството на околиските НОО;
- Правилник за устројството на Скопскиот градски НОО и
- Правилник за устројството на општинските НОО.

Организиската поставеност на околиските НОО опфаќа:

- Пленум;

- Извршен одбор, кој го сочинуваат Претседателството и началниците на одделите; Претседателството го сочинуваат претседателот, потпретседателот и секретарот; во Извршиот одбор се формираат Секретаријат и оддели: управен, судски, стопански, технички, соопштителен-сообраќаен, просветен, пропаганден, здравствен, социјален и административен.

(Историјата се однесува за двата околиски народноослободителни одбори)

Архивската граѓа е на македонски јазик.

358. (402) ГРАДСКИ НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛЕН ОДБОР

- БЕРОВО; (1944-1945): 1944/1945: куќ. 1; 0,1. Несреден.

359. (391) ГРАДСКИ НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛЕН ОДБОР

СТРУМИЦА (1944-1945); 1944-1945: куќ. 4; 0,4. Несреден.

360. (404) ОПШТИНСКИ НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛЕН ОДБОР

**- БЕРОВО; (1944-1945): 1944/1945: куќ. 1; 0,1. АИ а.е. 116,
лиштени 292, НИС 12 спр.**

361. (392) ОПШТИНСКИ НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛЕН ОДБОР

**- БОСИЛОВО (1944-1945): 1944/1945: куќ. 1; 0,1. АИ а.е. 61,
лиштени 124, НИС 11 спр.**

362. (393) ОПШТИНСКИ НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛЕН ОДБОР

- ВАСИЛЕВО (1944-1945): 1944/1945: куќ. 2; 0,2. Несреден.

363. (394) ОПШТИНСКИ НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛЕН ОДБОР

**- МУРТИНО (1944-1945): 1944/1945: куќ. 1; 0,1. СИ а.е. 32,
лиштени 135, НИС 1 спр.**

---

⁴ „Сл. весник на Федерална Македонија“ бр. 2 од 23 февруари 1945 год.

⁵ „Сл. весник на Федерална Македонија“ бр. 4 од 9 април 1945 год.

364. (395) ОПШТИНСКИ НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛЕН ОДБОР

- **НОВО СЕЛО (1944-1945): 1944/1945: куќ. 1; 0,1. АИ а.е. 95, листови 550, НИС 19 срп.**

365. (396) ОПШТИНСКИ НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛЕН ОДБОР

- **ПОПЧЕВО (1944-1945): 1944/1945: куќ. 1; 0,1. СИ а.е. 61, листови 185, НИС 1 срп.**

1.4.2. Окупаторски и квислишки органи

366. (368) СТРУМИЧКА ГРАДСКА ОПШТИНСКА УПРАВА

- **СТРУМИЦА (1941-1944); 1941/1944: куќ. 1; 0,1. АИ и СИ а.е. 41, листови 191, НИС 8 срп.**

Историјата на фондообразувањето:

По окупацијата на Македонија од страна на бугарската окупаторска власт Министерството за внатрешни работи и народно здравје со заповед бр. 2⁶ формира 2 обласни дирекции, 24 околиски, 26 градски и 149 селски општински управи. Тие престануваат да работат со ослободувањето на Македонија.

Архивската граѓа е на бугарски јазик.

---

⁶ „Службен весник на Бугарија“ бр. 116/1941

1.5. АРХИВСКИ ФОНДОВИ ОД 1944

**367. (399) ОКОЛИСКИ НАРОДЕН ОДБОР - БЕРОВО; (1945-1952):
1945/1952: кн. 85, кућ. 9; 2,6. АИ а.е. 1523, листови 4053, НИС 276 срп.**

Историјата на фондообразувањето:

Околиските народни одбори ја започнуваат својата дејност со донесувањето на Уредбата на Министерскиот совет на Федерална Македонија од 27.11.1945 година, со која се определува бројот на територијалните подрачја и седиштата на околиските и на месните народни одбори. Територијата на Македонија е поделена на 5 окружни народни одбори, 33 околиски и 872 месни народни одбори. На територијата под надлежност на Одделението Струмица (воглавно со измени и дополнувања на законите за административно-територијална поделба) дејствуваат околиските народни одбори Берово, Валандово, Радовиш, Струмица и Пехчево.

Со Општ закон за народните одбори донесен од Народното собрание на ФНРЈ на 25 мај 1946 година⁷, народните одбори стекнуваат статус на највисоки органи на државната власт од локално значење, преку кои народот ја врши својата власт. Тие се избрани на основа на општото, непосредно и еднакво избирачко право со тајно гласање и донесуваат прописи во рамките на својата надлежност.

Секој околиски народен одбор има свој буџет и располага со своите приходи и расходи, а од него се подмируваат личните и материјалните трошоци на сите органи, установи и претпријатија во негова надлежност.

Организациската поставеност на околиските народни одбори (со одредени измени) е следната: 1. Извршен одбор (составен од претседател и секретар), кој раководи со работата на поверенствата за земјоделие и шумарство, трговија и снабдување, комунални работи, финансии, труд, просвета и култура, народно здравје, социјални грижи, локален сообраќај и Поверенството за индустрија и рударство; 2. Секретаријат, во чиј состав спаѓаат: персонален отсек, служба за евидентација, управен отсек, правна служба, катастарски отсек, воен отсек и служба за администрација; 3. Постојани комисии - Контролна, Планска и Комисија за жалби и поплаки, по потреба се формираат и временни комисии и служби и 4. Собир на избирачите како највисок орган.

Околиските народни одбори се трансформираат во 1952 година.
(Историјата се донесува на сите околиски народни одбори.)

Содржински податоци за архивската граѓа:

Фондовите на околиските народни одбори најчесто содржат записници и седнични материјали од органите и телата, правилници за работа, списоци на персоналот, програмски и извештајни материјали, анализи - информации за состојбите од сите домени на дејност на одборите, решенија за основање земјоделски, индустриски, занаетчиски, трговски, кредитни, транспортни и други претпријатија, за основање установи од сите домени на дејност на

---

⁷ „Службен лист на ФНРЈ“ бр. 43/46 год.

одборот (просветни, културни, здравствени, социјални и сл.), документи во врска со аграрната реформа, колонизацијата, експропријацијата, конфискацијата, национализацијата, купо-продажни договори, градежни дозволи и сл.

Архивската грѓа е на македонски јазик.

**368. (401) ОКОЛИСКИ НАРОДЕН ОДБОР - ПЕХЧЕВО; (1945): 1945:
кн. 14, куќ. 2; 0,3. АИ а.е. 71, листови 250, НИС 9 срп.**

**369. (403) ГРАДСКИ НАРОДЕН ОДБОР - БЕРОВО; (1945-1952); 1945/1952:
кн. 9, куќ. 2; 0,4. АИ а.е. 59, листови 123, НИС 9 срп.**

Содржински податоци за архивската грѓа:

Записници од одржани седници на Пленумот - донесување одлуки за формирање претпријатија, Извршниот одбор и Секретаријатот; записици од работата на Стопанскиот оддел, годишни извештаи за работа на ГНО - Берово, извештај за составот на административниот апарат, извештаи за бројот на населението, за бројот на јавни комунални објекти во Берово, за изградба на патишта, списоци и прегледи за националниот и социјалниот состав на одборниците при ГНО - Берово, број на домаќинства по национален состав, за снабдување на населението со прехранбени производи, за опожарени семејства во Берово, за ранети и убиени војници во НОВ, на деца сираци чии родители загинале во НОВ и на социјално необезбедени семејства и лица.

Претседатели на ГНО - Берово биле Илија Кафејски, Илија Пашалиски, Методи Шумански, Малиќ Алиловски и Петар Илиовски.

Архивската грѓа е на македонски јазик.

**370. (405) НАРОДЕН ОДБОР НА ОПШТИНА - БЕРОВО;
(1953-1963); 1953/1963: кн. 23, куќ. 23; 3,5. АИ а.е. 3289,
листови 14996, НИС 402 срп.**

**371. (406) НАРОДЕН ОДБОР НА ОПШТИНА - ПЕХЧЕВО;
(1955-1963); 1955/1963: кн. 24, куќ. 6; 4. АИ а.е. 1198,
листови 3631, НИС 332 срп.**

**372. (400) НАРОДЕН ОДБОР НА МАЛЕШЕВСКА ОКОЛИЈА - БЕРОВО;
(1952-1955); 1952/1955: кн. 6, куќ. 5; 0,6. АИ а.е. 628,
листови 2608, НИС 88 срп.**

**373. (407) НАРОДЕН ОДБОР НА СЕЛСКА ОПШТИНА - ВЛАДИМИРОВО;
(1952/1957); 1952/1957: куќ. 1; 0,1. Несреден.**

МЕСНИ НАРОДНИ ОДБОРИ

374. (408) - БЕРОВО; (1945-1951); 1945/1951: кн. 29, кућ. 2; 1,5. Несреден.
375. (409) - БУДИНАРЦИ; (1945-1952); 1945/1952: кн. 18, кућ. 2; 0,4. Несреден.
376. (410) - ДВОРИШТЕ; (1946-1949); 1946/1949: кн. 13, кућ. 1; 0,2. Несреден.
377. (411) - МАЧЕВО; (1945-1952); 1945/1952: кн. 4, кућ. 1; 0,1. Несреден.
378. (412) - НЕГРЕВО; (1945-1947); 1945/1947: кн. 2, кућ. 1; 0,1. Несреден.
379. (355) - НОВО КОЊАРИНО (1945-1952); 1945/1952:
кн. 3, кућ. 1; 0,3. СИ а.е. 57, листови 59, НИС 1 срп.
380. (413) - РАТЕВО; (1945-1950); 1945/1950: кн. 11, кућ. 2; 0,3. Несреден.
381. (414) - РОБОВО; (1945-1952); 1945/1952: кн. 18, кућ. 1; 0,3. Несреден.
382. (415) - РУСИНОВО; (1945-1952); 1945/1952: кућ. 1. 0,1. Несреден.
383. (416) - СМОЈМИРОВО; (1945-1952); 1945/1952: кн. 1, кућ. 1; 0,1. Несреден.
384. (417) - ЦРНИК; (1945-1952); 1945/1952: кн. 15, кућ. 1; 0,3. Несреден.
385. (418) - ЧИФЛИК; (1945-1949); 1945/1949: кн. 5, кућ. 1; 0,2. Несреден.
386. (385) СОБРАНИЕ НА ОПШТИНА БЕРОВО - БЕРОВО;
(1963-1998): 1963/1998: кућ. 131; 13,1. Несреден.
387. (460) МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА ПЕ БЕРОВО
- БЕРОВО (1953-2004): 1953/2004: кн. 11. 0,2. Несреден.

388. (419) СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА НАРОДНА ОДБРАНА - БЕРОВО;
(1956-1990); 1956/1990: кн. 21, куќ. 11; 1,3. АИ и СИ а.е. 837,
лишкови 6576, НИС 208 срп.

389. (459) МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА ПЕ СТРУМИЦА
- СТРУМИЦА; (1968-2004); 1968/2004: кн. 31. 0,6. Несреден.

390. (389) МИНИСТЕРСТВО ЗА ПРАВДА - ОДДЕЛЕНИЕ
ЗА ОПШТА УПРАВА СТРУМИЦА - СТРУМИЦА;
(1960-1990); 1960/1990: кн. 222; 4,5. Несреден.

391. (388) МИНИСТЕРСТВО ЗА УРБАНИЗАМ
И ГРАДЕЖНИШТВО ПЕ СТРУМИЦА - СТРУМИЦА;
(1977-); 1977/1989: куќ. 116; 11,6. Несреден.

392. (356) СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ОПШТОНАРОДНА ОДБРАНА -
СТРУМИЦА (1962-); 1962/1990: кн. 75, куќ. 8; 1. АИ и СИ а.е. 670,
лишкови 4908, НИС 225 срп.

393. (422) ОСИЗ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ - БЕРОВО;
(1974-1991); 1974/1991: куќ. 14; 1,4. Несреден.

394. (423) ОСИЗ ЗА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА - БЕРОВО;
(1974-1990); 1974/1990: куќ. 12; 1,2. Несреден.

395. (443) ОСИЗ ЗА СТАНОВАЊЕ - БЕРОВО;
(1975-1990); 1975/1990: куќ. 10; 1. Несреден.

396. (444) ОСИЗ ЗА УТРИНИ И ПАСИШТА - БЕРОВО
(1975-1988); 1975/1988: куќ. 3; 0,3. Несреден.

397. (458) СИЗ ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА - СТРУМИЦА;
(1955-1997); 1955/1997: кн. 11, куќ. 1; 0,3. Несреден.

398. (452) ЗАВОД ЗА ПЛАТЕН ПРОМЕТ - ФИЛИЈАЛА СТРУМИЦА
- СТРУМИЦА; (1965-2001); 1965/2001: кн. 9, куќ. 44; 4,5. Несреден.

399. (380) ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА СТОПАНИСУВАЊЕ СО СТАНБЕН И ДЕЛОВЕН ПРОСТОР НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ПЕ - СТРУМИЦА - СТРУМИЦА; (1975- ?); 1975/1994: куќ. 1; 0,1. Несреден.

400. (453) ДРЖАВЕН АРХИВ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА - ОДДЕЛЕНИЕ СТРУМИЦА (1956-); 1956/1990: кн. 17, куќ. 16; 1,9. СИ а.е. 511, листови 5797, НИС 35 спр.

2. ПРАВОСУДСТВО

2.1. ПЕРИОД ОД 1944

**401. (374) ОКОЛИСКИ СУД - СТРУМИЦА;
(1945 -); 1945/1951: куќ. 12; 1,2. Несреден.**

**402. (371) ОСНОВЕН СУД - ПРЕКРШОЧНО ОДДЕЛЕНИЕ - СТРУМИЦА;
(1972 -); 1972-1994: кн. 126 (уисници); 5. Несреден.**

4. ПРОСВЕТНИ, КУЛТУРНИ И НАУЧНИ УСТАНОВИ И ОРГАНИЗАЦИИ

4.1. ПРОСВЕТНИ УСТАНОВИ И ОРГАНИЗАЦИИ

**403. (360) ВИША ЗЕМЈОДЕЛСКА ШКОЛА - СТРУМИЦА
(1960-1992); 1960/1992: кн. 10, куќ. 175; 17,7. Несреден.**

**404. (420) ГИМНАЗИЈА „АЦО РУСКОВСКИ“ - БЕРОВО;
(1953 -); 1953/1961: кн. 37; 0,7. Несреден.**

**405. (366) УЧИЛИШТЕ ЗА УЧЕНИЦИ ВО СТОПАНСТВОТО
„ЦВЕТАН ДИМОВ“ - СТРУМИЦА;
(1946-1973); 1946/1973: кн. 27, куќ. 6; 0,3. Несреден.**

**406. (367) ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКИ УЧИЛИШЕН ЦЕНТАР
„НИКОЛА КАРЕВ“ - СТРУМИЦА;
(1973 -): 1973/1975; кн. 6, куќ. 1; 0,2. Несреден.**

**407. (372) ЗЕМЈОДЕЛСКО-ПРЕХРАМБЕН УЧИЛИШЕН
ЦЕНТАР „ДИМИТАР ВЛАХОВ“ - СТРУМИЦА;
(1970 -); 1970/1977: кн. 6, кућ. 4; 0,5. Несреден.**

**408. (373) РАБОТНИЧКИ УНИВЕРЗИТЕТ „ЈОСКА СВЕШТАРОТ“
- СТРУМИЦА; (1956 -): 1956/1989: кн. 37, кућ. 20; 2,7. Несреден.**

ОСНОВНИ УЧИЛИШТА

**409. (382) ОСНОВНО УЧИЛИШТЕ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - БОСИЛОВО
- БОСИЛОВО; (1944 -); 1969/1977: кућ. 1; 0,1. Несреден.**

**410. (381) ОСНОВНО УЧИЛИШТЕ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
С. ДАБИЉА - ДАБИЉА; (1945 -); 1961/1980: кућ. 3; 0,3. Несреден.**

**411. (383) ОСНОВНО УЧИЛИШТЕ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
- ИЛОВИЦА; (1945 -): 1969/1979: кућ. 1; 0,1. Несреден.**

**412. (363) ОСНОВНО УЧИЛИШТЕ „БОРО ЦОНИ“ - КОСТУРИНО;
(1948 -): 1948/1965: кн. 7, кућ. 1; 0,2. Несреден.**

**413. (421) ОСНОВНО УЧИЛИШТЕ - ПЕХЧЕВО;
(1941-1944); 1941/1944: кн. 12, кућ. 2; 0,4. Несреден.**

**414. (362) ОСНОВНО УЧИЛИШТЕ „КОЛЕ НЕДЕЛКОВСКИ“ - ПОПЧЕВО;
(1946 -): 1946-1966: кн. 5. 0,1. Несреден.**

**415. (361) ОСНОВНО УЧИЛИШТЕ „МАРШАЛ ТИТО“ - СТРУМИЦА;
(1944 -): 1944/1976: кн. 28, кућ. 4; 1. Несреден.**

4.2. КУЛТУРНИ УСТАНОВИ И ОРГАНИЗАЦИИ

**416. (359) РАБОТНА ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА ПРИКАЖУВАЊЕ
НА ФИЛМОВИ КИНО „БАЛКАН“ - СТРУМИЦА; (1950-1989);
1950/1989: кн. 3, кућ. 3; 0,4. СИ а.е. 594, листови 2056, НИС 6 срп.**

4.3. НАУЧНИ УСТАНОВИ И ОРГАНИЗАЦИИ

- 417. (358) ЗАВОД ЗА ЗАШТИТА НА СПОМЕНИЦИТЕ НА КУЛТУРАТА,
ПРИРОДНИТЕ РЕТКОСТИ И МУЗЕЈ - СТРУМИЦА;
(1953 -): 1953/1973: кућ. 2; 0,2. Несреден.**

6. СТОПАНСТВО И БАНКАРСТВО

6.1. ПЕРИОД НА КАПИТАЛИЗАМ

6.1.1. Банки и парични заводи

- 418. (369) КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЈА „СТРУМЕШНИЦА“
- НОВО СЕЛО; (1942-1944); 1942/1944: кн. 2, кућ. 1; 0,1. Несреден.**

- 419. (375) ПРИВИЛИГИРАНА АГРАРНА БАНКА - БЕЛГРАД -
ФИЛИЈАЛА СТРУМИЦА (-); 1939/1940:
кућ. 1; 0,1. СИ а.е. 141, листови 649, НИС 1 срп.**

6.2. ПЕРИОД НА СОЦИЈАЛИЗАМ

6.2.3. Стопански претпријатија

- 420. (463) АД „ЈУГОПРОМЕТ“ - СТРУМИЦА (- 1999); 1990/1999:
кн. 6, кућ. 44; 4,5. Несреден.**

- 421. (357) АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ОСИГУРУВАЊЕ И
РЕОСИГУРУВАЊЕ „МАКЕДОНИЈА“ ДЕ- ФИЛИЈАЛА СТРУМИЦА
- СТРУМИЦА; (1961 -); 1961/1974: кн. 6, кућ. 3; 0,4. Несреден.**

- 422. (379) АД „МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ“ РЦ - СТРУМИЦА
(ПТТ - МАКЕДОНИЈА) - СТРУМИЦА; (1951-); 1951/1979:
кућ. 1; 0,1. Несреден.**

6.2.3.2. Земјоделие и шумарство

423. (462) АДМС ЗИК „СТРУМИЦА“ ДОО „СТРУМИЧКО ПОЛЕ“
- ВАСИЛЕВО (1955-2002); 1955/2002: кн. 5, куф. 81; 8,2. Несреден.

424. (455) ЗЕМЈОДЕЛСКО СТОПАНСТВО - ХАМЗАЛИ;
(1946-1991); 1946/1991: кн. 10, куф. 11; 1,2. Несреден.

425. (370) ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ОБРАБОТКА НА ТУТУН - СТРУМИЦА
(1946 -); 1946/1958: куф. 2; 0,2. Несреден.

6.2.3.3. Трговија, угостителство и туризам

426. (428) ЗАНАЕТЧИСКИ САМОСТОЕН ДУКАН „ИЗГРЕВ“
- ПЕХЧЕВО; (1954-1955); 1954/1955: куф. 1; 0,1. Несреден.

427. (424) ТРГОВСКО ПРЕТПРИЈАТИЕ „БУКОВИЌ“ - ПЕХЧЕВО;
(1954-1955); 1954/1955: кн. 1. куф. 1; 0,1. Несреден.

428. (425) ТРГОВСКО ПРЕТПРИЈАТИЕ „ГРАНАП“ - ПЕХЧЕВО;
(1951-1955); 1951/1955: кн. 3. куф. 1; 0,2. Несреден.

429. (426) ТРГОВСКО ПРЕТПРИЈАТИЕ „РАСПРОМ“ - ПЕХЧЕВО;
(1954-1955); 1954/1955: куф. 1; 0,1. Несреден.

430. (427) ТРГОВСКО ПРЕТПРИЈАТИЕ „ПРОГРЕС“ - ПЕХЧЕВО;
(1954-1956); 1954/1956: кн. 1, куф. 1; 0,1. Несреден.

431. (364) ГРАДСКО НАРОДНО ПРЕТПРИЈАТИЕ „МЕСО ЛЕБ“ -
СТРУМИЦА (1948- ?); 1948/1951: куф. 1; 0,1. Несреден.

432. (365) ВОДЕН СИНДИКАТ „СТРУМИЦА“ - СТРУМИЦА;
(1946- ?); 1946/1950: куф. 1; 0,1. Несреден.

433. (376) САМОСТОЕН ТРГОВСКИ ДУКАН „ЛЕН“ - СТРУМИЦА;
(1954-1958); 1954/1958: куф. 1; 0,1. Несреден.

434. (461) УГОСТИЛСКО ТУРИСТИЧКА РАБОТНА ОРГАНИЗАЦИЈА „УГОСТИЛЕ“ - СТРУМИЦА; (1955-1999): 1955/1999: кн. 13, кућ. 19; 2,1. Несреден.

6.2.5. Задруги

435. (429) СЕЛСКА РАБОТНА ЗАДРУГА БЕРОВО - БЕРОВО; (1950-1953); 1950/1953: кн. 1, кућ. 1; 0,1. Несреден.

436. (430) СЕЛСКА РАБОТНА ЗАДРУГА „ГЕНЕРАЛ АПОСТОЛСКИ“ - БУДИНАРЦИ (1949-1953); 1949/1953: кућ. 1; 0,1. Несреден.

437. (431) СЕЛСКА РАБОТНА ЗАДРУГА „ИЗГРЕВ“ - ВЛАДИМИРОВО; (1949-1953); 1949/1953: кн. 3, кућ. 1; 0,1. Несреден.

438. (432) СЕЛСКА РАБОТНА ЗАДРУГА „ГРАДИШТЕ“ - ДВОРИШТЕ; (1950-1953): кн. 1, кућ. 1; 0,1. Несреден.

439. (457) ЗЕМЈОДЕЛСКА ЗАДРУГА „ОГРАЖДЕН“ - ДРВОШ; (1948-1973); 1972-1973: кућ. 1; 0,1. Несреден.

440. (433) СЕЛСКА РАБОТНА ЗАДРУГА „БОРБА ЗА СОЦИЈАЛИЗАМ“ - МАЧЕВО; (1953); 1953: кн. 1, кућ. 1; 0,1. Несреден.

441. (434) СЕЛСКА РАБОТНА ЗАДРУГА „ГРАМАДИА“ - МИТРАШИНЦИ; (1953); 1953: кн. 1, кућ. 1; 0,1. Несреден.

442. (435) СЕЛСКА РАБОТНА ЗАДРУГА „КИТКА“ - РАТЕВО; (1949-1953); 1949/1953: кн. 7, кућ. 1; 0,1. Несреден.

443. (456) ЗЕМЈОДЕЛСКА ЗАДРУГА „ИЗВОР“ - СВИДОВИЦА; (1967-1976); 1967/1976: кућ. 8; 0,8. Несреден.

444. (436) СЕЛСКА РАБОТНА ЗАДРУГА „ИЛИНДЕН“ - СМОЈМИРОВО; (1953); 1953: кн. 1, кућ. 1; 0,1. Несреден.

**445. (437) СЕЛСКА РАБОТНА ЗАДРУГА „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - УМЛЕНА;
(1951-1953); 1951.1953: кн. 1, куф. 1; 0,1. Несреден.**

7. ОПШТЕСТВЕНО-ПОЛИТИЧКИ ОРГАНИЗАЦИИ ПОЛИТИЧКИ ПАРТИИИ, ДРУШТВА И ЗДРУЖЕНИЈА

**446. (354) ОКРУЖЕН КОМИТЕТ НА КПМ - СТРУМИЦА 1945;1945:
кн. 1, куф. 2; 0,22. АИ а.е. 193, листови 577, НИС 35 спр.**

Историјата на фондообразованието:

Со цел за побрзо оспособување на партиската организација за решавање на сложените задачи кои претстоеле, во јануари 1945 година, ЦК на КПМ носи одлука за расформирање на постојните обласни комитети на КПМ, а место нив да се формираат окружни комитети на КПМ. Меѓу осумте ново формирани окружни комитети на КПМ формиран е и Окружниот комитет на КПМ Струмица. Под надлежност на Окружниот комитет на КПМ Струмица потпаѓаат околиските комитети на КПМ: Струмица, Берово, Делчево (Царево Село) и Радовиш и Месниот комитет на КПМ Струмица.

Организационата поставеност на Окружниот комитет на КПМ - Струмица е следна: Одделение за агитација и пропаганда, Организационо-инструкторско одделение и Кадрово одделение.

Со донесување на новиот Закон за територијална поделба на Македонија од 1946 година, наметната е потребата од реорганизација на партиската мрежа. На 17 октомври 1946 година со решение на ЦК на КПМ се укинуваат окружните комитети и на нивно место се формираат градски и околиски комитети на КПМ.

Содржински податоци на архивската граѓа:

Записници од Првата Окружна конференција, состаноци на Окружниот комитет и на Пленумот, состаноци со секретарите на комитетите, состаноци на активот на Окружниот комитет и со одделенијата при Окружниот комитет; извештаи за работата на Окружниот комитет, политичката состојба, организационата состојба, работата на народните одбори, откупот на земјоделски производи, ВМРО - вските елементи, пребегување во Бугарија и разни дезинформации кои се ширеле, спроведување на аграрната реформа, пролетната сеидба, откупите, обнова и изградба на земјата, стопански прашања, изборната кампања и друго.

Во Кадрово одделение при Окружниот комитет на КПМ се среќаваат податоци за партиските кадри - именување и нивни карактеристики; избирање на делегати за разни конференции и активности; школување на партиските кадри во земјата и странство; податоци за пополнување формулари за носителите на „Партизанска споменица 1941“; одликувања; податоци за осудувани и затворани лица и друго.

Се среќаваат извештаи за работата на Одделението за агитација и пропаганда; планови за работа на агит-проп; идејно-политичкото издигнување на основните партиски единици и партиските комитети; работата на Културно - просветниот сектор, Секторот за синдикати, Секторот за кооперации и Секторот за АФЖ.

Архивската граѓа е на македонски јазик.

**447. (438) ОКОЛИСКИ КОМИТЕТ НА КПМ - БЕРОВО; (1945-1952);
1945/1952: куќ. 5; 0,5. АИ и СИ а.е. 1121, листови 1992, НИС 214 спр.**

Историјата на фондообразованието:

Околиски комитет на КПМ - Берово во периодот од 1945 до 1952 година ги извршува задачите кои произлегувале од Програмата и Статутот на КПЈ, од работата на ЦК КПЈ и КПМ и другите органи на партијата. Како идејно-политичко раководство задачите на Околиски комитет зависеле од политичката ситуација во одредениот временски период, од организационата способност на партијата и од способноста на раководствата кои својата работа ја приспособувале во дадените услови. Со стекнатото искуство во НОВ веднаш по ослободувањето пред Околискиот комитет на КПМ се поставиле нови и тешки задачи за зацврстување и заздравување на сите народноослободителни одбори преку демократски избори, изградба и обнова на земјата и зголемување на бројот на партиското членство.

Организационата поставеност на Околиски комитет на КПМ е:

- Партиска конференција;
- Пленум;
- Биро;
- Организационо - инструкторско одделение;
- Кадрово одделение;
- Одделение за агитација и пропаганда;
- Комисија за село;
- Финансово одделение и
- Комисија за извоз.

Партиската конференција, како највисоко тело на Околиски комитет на КПМ - Берово, се одржувала еднаш во две години, а вонредно се свикувала по одлука на Комитетот. Според Статутот на КП пленарните состаноци се свикувале на три месеци.

Бирото е извршен орган на Пленумот и ги реализира заклучоците донесени на Пленумот и прашањата од политички карактер, организационото зацврстување на ОПО, идеолошко-воспитната работа, културно-просветната работа, стопанските прашања и подобрување на методите на раководење на територијата на Околијата.

Организационо-инструкторското одделение во почетокот функционирало само преку своите инструктори кои биле испраќани на терен за следење на организационата работа.

Кадровото одделение при Околиски комитет на КПМ Берово се формира во 1949 година.

Одделението за агитација и пропаганда од 1945 до 1946 година целокупната агитационо-политичка и пропагандна работа ја извршува преку испраќање на активисти-агитатори по селата од градот. По селата се формирале активи за агитација и печат. Со писмото за децентрализација на ЦК КПЈ Одделението за агитација и пропаганда се укинува во 1950 година, а се формирала Комисија за агитација и пропаганда од седум члена.

Комисијата за село работи во периодот од април 1949 до 1950 година. Во нејзиниот состав влегувале претседател, секретар и три члена. При Комисијата за село биле формирани шест активи раководени од членови на Комисијата за село.

Финансовото одделение се грижело за финансиското работење на Околискиот комитет од 1949 година.

Со новата административна поделба од 1952 година околиските комитети на КП ја прекинуваат својата работа и со формирањето на општините се формираат општинските комитети на СКМ.

(Историјата се однесува за сите околиски комитети на КПМ)

Содржински податоци за архивската граѓа:

Записници од конференции, состаноци на Пленумот, Бирото и Околискиот комитет на КП, партиски советувања, состаноци со секретарите на келиите и ОПО, состаноци со активот; извештаи од работата на Околискиот комитет во кој се среќаваат податоци за економско-политичката положба, организационите промени, работата на СКОЈ, Народната власт, Народниот фронт, АФЖ, Синдикатот, формирање на разни комисии и др.; шеми на околиската организација, на месните келии, националниот и социјалниот состав на членството; известувања за исклучени и казнети членови, бројот на неписмени во Околијата, професионалниот кадар; планови за работата на Комитетот, аналфабетската кампања, идејно-политичка работа; предлози за реорганизирање на МНО.

(Содржинските податоци се однесуваат за сите Околиски комитети на КП)

Архивската граѓа е на македонски јазик.

448. (377) ГРАДСКИ КОМИТЕТ НА КПМ - СТРУМИЦА;
(1949-1952); 1948/1952: куќ. 2; 0.2. АИ а.е. 91, листови 368, НИС 22 спр.

Историјата на фондообразованието:

Градскиот комитет на КПМ - Струмица е основан во 1944 година.

Организационата структура на Градскиот комитет на КПМ - Струмица е: Градска конференција, Градски комитет, Надзорен одбор, Пленум и Биро. Своите програмски задачи и определби ги извршува преку Организационо-инструкторското одделение, Кадровото одделение, Одделението за агитација и пропаганда и Финансиското одделение.

Градскиот комитет на КПМ - Струмица е под територијална и организациона поставеност на Околиски комитет на КПМ - Струмица.

Во почетокот задолженијата се поставувале усно, а дури по ослободувањето се водат записници од одржаните седници. Прв секретар на Градскиот комитет е Мара Минанова, која претходно била секретар на СКОЈ.

Содржински юдаиоци за архивската граѓа:

Материјали од одржани градски партиски конференции; записници од состаноци на Пленумот, Бирото, Градскиот комитет на КП, состаноци со секретарите на основните партиски организации и состаноци со активот.

Во архивската граѓа на фондот се среќаваат материјали на ревизионата и кадровската комисија, од организационо-политичката работа на ГК, идејно-воспитната работа, работата со масовите организации, стопанските мерки и активности, спроведување на партиските програмски задачи, образоването и школувањето на кадарот и населението и др.

Во фондот се среќаваат и материјали од основните партиски организации на КП на органите на властта, установи и претпријатија и селски основни организации кои во тој период гравитираат кон градот Струмица, анализи и информации за политичката активност на членовите.

Архивската граѓа е на македонски јазик.

449. (397) МЕСНИ КОМИТЕТ НА КПМ - СТРУМИЦА;
(1945-1946); 1945/1946: куќ. 2. 0.2. СИ а.е. 452, листови 809, НИС 11 спр.

Историјата на фондообразованието:

Месниот комитет на КПМ - Струмица во 1945 година на која присуствуваат членови на Окружниот комитет на КПМ - Струмица, Околискиот комитет на КПМ - Струмица и членови на партија како делегати.

Организационата структура на Месниот комитет на КПМ -Струмица е: Месна конференција, Местен комитет, Пленум и Биро. Своите програмски задачи и определби ги извршува преку Организационо-инструкторското одделение и Кадровото одделение, а со агитацијата и пропагандата раководи Комисијата за Агит-проп при Окружен комитет на КПМ - Струмица. По потреба биле формирани и сектори.

Местниот комитет на КПМ - Струмица е под територијална и организациона поставеност на Окружниот комитет на КПМ - Струмица.

Архивската граѓа е на македонски јазик.

450. (439) ОПШТИНСКИ КОМИТЕТ НА СКМ - БЕРОВО;
(1954-1990); 1954/1990: куќ. 41; 4.1. АИ и СИ за 38 архивски куќии
а.е. 7961, листови 24323, НИС 57 спр.

Историјата на фондообразованието:

Општински комитети на СКМ биле формирани во 1952 година со територијалната поделба на НРМ на општини („Сл.весник на НРМ“ бр.13/52), како партиско-политичко тело на општините.

Основна задача на Комитетот била: да ја обединува работата на основните организации на своето подрачје, да ја организира идеолошко-политичката работа и да се грижи за правилен внатрешен партиски живот на своето членство, да ја насочува дејноста на другите општествено-политички и

масови организации, да ја објаснува и спроведува политиката на СК по сите прашања од областа на стопанскиот и културниот живот, да решава задружни проблеми и да спроведува мерки во врска со унапредувањето на земјоделството и другите гранки од оваа област.

(Историјашој се однесува за сите општински комитети на СКМ)

Содржински податоци за архивската граѓа:

Записници од одржаните седници на Комитетот и состаноците од основните организации во селата, стопанските и друг вид работни организации, анализи, извештаи, информации, планови, прегледи, програми за идејно политичките проблеми во селата и задругите, работата на основните организации, предизборни и изборни активности, ротации на раководни кадри, миграциони движења, спроведување одлуки на самоуправни органи, положбата на библиотеките, материјалните проблеми во училиштата и сл.

Анализи, билтени, договори, елаборати, заклучоци, записници, известија, извештаи, информации, упатства, наредби, одлуки, планови, правилници, прегледи, предлози, расписи, реферати, решенија, списоци, статистика, статути што се однесуваат на работата на Општинскиот комитет на СКМ.

Архивската граѓа е на македонски јазик.

451. (440) ОПШТИНСКИ КОМИТЕТ НА СКМ - ПЕХЧЕВО;
(1955-1965); 1955/1965: куќ. 2; 0,2. Несреден.

452. (441) ОПШТИНСКИ КОМИТЕТ НА ССРНМ - БЕРОВО;
(1970-1990); 1970/1990: куќ. 1; 0,1. Несреден.

453. (442) ОПШТИНСКИ КОМИТЕТ НА ССМ - БЕРОВО;
(1955-1990); 1955/1990: куќ. 6; 0,6. Несреден.

454. (454) ОПШТИНСКИ СИНДИКАЛЕН СОВЕТ - ПЕХЧЕВО;
(1955-1963); 1955/1963: куќ. 1; 0,1. Несреден.

455. (384). ОДБОР ЗА ЗАШТИТА НА СПОМЕНИЦИТЕ НА КУЛТУРАТА - СТРУМИЦА (1974-1995); 1974/1995: куќ. 6: 0,6. АИ и СИ а.е. 166,
лишкови 2033, НИС 40 спр.

8. ВЕРСКИ ОРГАНИЗАЦИИ

8.1. ИСТОЧНА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА

456. (447) ЦРКВИ „СВ. БОГОРОДИЦА“ И „СВ. АРХАНГЕЛ МИХАИЛ“ - БЕРОВО; (1920-1934); 1920/1934: кн. 4, кућ. 2; 0,3. Несреден.

457. (448) ПАРОХИЈА РУСИНОВСКА - РУСИНОВО; (1924-1939); 1924/1939: кн. 10, кућ. 1; 0,3. Несреден.

458. (449) ПАРОХИЈА СМОЈМИРОВСКА - СМОЈМИРОВО; (1930-1941); 1930/1941: кн. 8, кућ. 1; 0,3. Несреден.

Историјата на фондообразовањето:

По воспоставувањето на српската власт во Вардарска Македонија (1913), постојните епархии фиктивно биле под јурисдикција на Патријаршијата, а фактички потпаднале под српската црковна управа. Во овој период во овој дел на Македонија постоеле шест епархии, меѓу кои била и Струмичката епархија.

Организационата структура на црквата била утврдена со Привремената уредба за Српската патријаршија од 23 октомври 1920 година, до донесувањето на Уставот на Српската православна црква на 16 ноември 1931 година.

Во 1924 година во состав на Злетовско-струмичката епархија влегувале 10 намесништва: Штип со 8 парохии, Струмица со 20, Кочани со 16, Малеш (Берово) со 19, Овчеполско (Св. Николе) со 10, Радовиш со 8, Ќарево Село (Делчево) со 7, Тиквешкиот протопрезвитерат со 8, Кавадарци со 26, Неготино со 5 и Гевгелија 15 парохии.

Архивската граѓа е на српски јазик.

В. ЗБИРКИ

459. (450) МАТИЧНИ КНИГИ НА РОДЕНите, ВЕНЧАНите И УМРЕНите - ОД ПОДРАЧЈЕТО НА ОПШТИНАТА БЕРОВО 1900/1956: кн. 125; 3. СИ, НИС 125 срп.

460. (451) МАТИЧНА КНИГА НА РОДЕНите, ВЕНЧАНите И УМРЕНите - ОД ПОДРАЧЈЕТО НА ОПШТИНАТА ПЕХЧЕВО 1900/1953: кн. 132; 3. СИ, НИС 132 срп.

- 461. (378) МАТИЧНИ КНИГИ НА РОДЕНите, ВЕНЧАНите
И УМРЕНИТЕ - СТРУМИЦА и СТРУМИЧКО (1882-1957); 1882/1957:
кн. 765; 15,3.СИ, НИС 831 спр.**
- 462. (386) ВТОРА ОЛИМПИЈАДА НА УЧИЛИШНИТЕ ДРУШТВА ЗА
ФИЗИЧКА КУЛТУРА ОД СР МАКЕДОНИЈА „СТРУМИЦА“ 86 -
СТРУМИЦА; 1986; куќ. 1; 0,1. Несреден.**
- 463. (387) КВАЛИФИКАЦИИ ЗА ЕВРОПСКО ЈУНИОРСКО
ПРВЕНСТВО ВО РАКОМЕТ СТРУМИЦА - 94 - СТРУМИЦА;
1994; куќ. 1; 0,1. Несреден.**